

זה הזמן

زوهديرك ZO HADEREKH

גיליון 25, 5 ביולי 2017

עובדים יותר מדי

נתוני הלמ"ס מלמדים שבישראל עובדים שעות רבות יותר - תמורת שכר נמוך יותר

המועסקים, 58%, מגיעים לעבודתם ברוב ימות השבוע באמצעות רכב פרטי או מסחרי, כולל אופנוע; 17% באוטובוס ציבורי או במונית שירות; 7% בהסעה מאורגנת על ידי מקום העבודה; 7% ברגל; 3% ברכבת; 2% באופניים.

בישראל יותר מ-3 מיליון עובדים

מספר המשתתפים בכוח העבודה בקרב בני 20 ומעלה בשנת 2016 הגיע ל-3.708 מיליון נפש. מהם 3.541 מיליון מועסקים ו-167 אלף בלתי מועסקים. בקרב המועסקים, 1.874 מיליון גברים ו-1.667 מיליון נשים. בקרב הבלתי מועסקים, 85 אלף גברים ו-82 אלף נשים. מהנתונים יוצא בכירור כי מעמד העובדים הוא הגדול בישראל.

מבין כ-3 מיליון העובדים, 40% חתומים על חוזה לתקופה לא מוגדרת או חוזה המתחדש מדי תקופה, רק ל-27% יש קביעות, 27% נוספים שהם כ-808 אלף איש, מועסקים ללא חוזה בכתב, 3% חתומים על חוזה לתקופה ידועה מראש או פרויקטים הכוללים תאריך סיום. היתר, 3%, מועסקים דרך חברות כוח אדם.

בהשוואה בין עובדות לעובדים, נמצא כי אחוז הנשים שיש להן קביעות גבוה מאחוז הגברים (30% לעומת 23%, בהתאמה), ואחוז הגברים המועסקים ללא חוזה בכתב גבוה יותר מאחוז הנשים (30% לעומת 23%, בהתאמה). שכרם של 69% מהשכירים מחושב על בסיס חודשי, 23% על פי שעות, 4% עובדים בקבלנות, ושכרם של 3% מהשכירים הוא יומי.

מעיון בטבלאות שכר המינימום שמשלמים המעסיקים במדינות הקפיטליסטיות המאוגדות בארגון לשיתוף פעולה ופיתוח כלכלי (OECD), עולה כי ישראל ניצבת במקום רע למטה. נכון, בצ'ילה, קולומביה ומקסיקו שכר המינימום נמוך הרבה יותר. בנוגע לשכר הממוצע ועל פי נתונים מ-2015, ישראל נמנית עם המדינות בהן השכר הוא נמוך. אחרי סלובניה, למשל, אבל לפני צ'ילה, יוון, פורטוגל, ליטא, לטביה, הונגריה, אסטוניה ומקסיקו. אין ספק, אנחנו בחברה נצלנית טובה.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה פרסמה בתחילת השבוע (2.7) סקירה על תנאי עבודה ואיכות התעסוקה בישראל – נתונים חדשים מתוך הסקר החברתי 2016. מהנתונים אפשר ללמוד שמעמד העובדים בישראל עובד קשה יותר מעמיתיו במדינות הקפיטליסטיות המתקדמות, ותמורת שכר נמוך יותר.

מרבית המועסקים בישראל, 62%, עובדים 5 ימים בשבוע, 20% עובדים 6 ימים ו-2.4% עובדים 7 ימים בשבוע. 16% מהמועסקים, 18% מהגברים ו-14% מהנשים, עובדים בדרך כלל גם בסופי שבוע לאחר כניסת השבת.

שלושה רבעים מהמועסקים (75%), עובדים (את מרבית שעות עבודתם) בשעות היום, מ-06:00 בבוקר עד 17:00 בערב, 4% עובדים בשעות הערב, מ-17:00 בערב עד 22:00 בערב. 18% עובדים בשעות לא קבועות במהלך היממה.

ונתן חשוב במיוחד: יותר ממחצית מהמועסקים עובדים בישראל שעות ארוכות במיוחד – מ-8 ועד 10 שעות בכל יום, 65% מהגברים ו-41% מהנשים. יצוין שכ-70% מהמועסקים באירופה עובדים פחות מ-10 שעות בכל יום.

כמה זמן לוקח להגיע לעבודה?

חלק קטן מהמועסקים מגיעים למקום עבודתם תוך פחות מרבע שעה; 27% - תוך רבע שעה עד חצי שעה; 16% - תוך חצי שעה עד שלושת רבעי השעה; 11% - תוך שלושת רבעי השעה עד שעה; 11% מגיעים תוך שעה או יותר; ל-4% זמן הגעה לא קבוע. כך שלשעות העבודה המרובות, יש להוסיף את זמן הנסיעה הממושך, הלוך ושוב, אל מקום העבודה. מהנתונים ניתן ללמוד שכ-40% מהעובדים מבזבזים מדי יום מעל לשעה, ורבים יותר משעתיים, בדרכים.

מהסקר עולה גם מהי הסיבה לאובדן של שעות מרובות כל כך בכבישים: היעדר תחבורה ציבורית יעילה. מרבית

הכיבוש כפי שסיפרתי לתלמיד החרדי

"שחרור מולדת מובטחת על ידי בורא עולם, אינה נחשבת ככיבוש", מוסבר באחד מספרי האזרחות החרדיים. 'הדבר היחיד שחייבים להיזהר הוא, לאפשר לתושבים בחירה אם הם מעוניינים להישאר במקום כנתינים זרים ולקבל על עצמם את מגבלות ההתנהגות שיכתיבו להם, או שהם מעדיפים לעזוב את הארץ'. ספרי הלימוד מתעלמים כמעט לחלוטין מהסכסוך הישראלי-פלסטיני ומשאלת הזהות הלאומית הפלסטינית. לדברי הכותבים, הערבים אזרחי ישראל הם אזרחים שווים זכויות, אך הם לא מסתפקים בכך ומתעקשים על הזכות להזדהות עם ערביי השטחים 'אלו המכנים עצמם פלסטינים – על אף שמדובר באויבי המדינה'. הספר מדגיש כי 'הסכנה בכך מזכירה את עליית הנאצים לשלטון בגרמניה, שכן גם הם השתמשו באמצעים דמוקרטיים, כולל בחירות כלליות, כדי להשתלט על המדינה'."

(מתוך ידיעה על תוכן ספרי הלימוד במערכת החינוך החרדית, 'ידיעות אחרונות', 28.6)

ידען גדול הוא לא

"אכן, היה זה ניסיון להפיכה צבאית של מתנגדי המשטר בוונצואלה. אגב, גם הנשיאים צ'אבס ומדרור הגיעו לשלטון באמצעות הפיכות צבאיות."

(כתב התאגיד "כאן" איתמר מאירי, 28.6)

איש רב פעלים מצטרף למרצ

"האם זמיר דחב"ש בדרך לפוליטיקה? מי שמשמש כמנהל המשברים של חברת פייסבוק ישראל, איגוד הבנקים, חברת הריגול NSO ונוספים וכן גם כיועץ הצללים של אהוד ברק וחברת הכנסת שלי יחימוביץ', התפקד אמש למפלגת מרצ, כך על פי מסמך אקסל שהגיע לידי המזבלה. כזכור, תוכנת הפריצה והריגול 'פגסוס' של NSO אותה מייצג דחב"ש, נקשרה באחרונה בקונספירציה ממשלתית במקסיקו, לאחר שזו ריגלה אחר עיתונאים ופעילים חברתיים במטרה לטייה, כך על פי הטענות, את רציחתם של כ-43 סטודנטים על ידי משטרת מקסיקו."

(אתר "מזבלה", 27.6)

פעם גנרל, תמיד גנרל

"ישראל מחויבת להשקיע בכל רובדי החברה ולפעול לצמצום הפערים החברתיים. כל שקל שמושקע בילד הוא שווה ערך ל-10 שקלים המושקעים באדם בוגר. את הילדים האלה נראה בעוד כמה שנים ביחידות המובחרות של צה"ל וברחבת במסדרים של בה"ד 1."

(שר הבינוי יואב גלנט, הודעה לעיתונות, 16.8)

מה שלא הולך בכוח; הולך בעוד יותר כוח

"ביום שיהיה נזק וקהילה האירופית תחליט שבגלל הקריאות לחרם היא מפסיקה את הקשרים המדעיים עם ישראל ואנחנו נצטרך לפטר אלפי עוזרי מחקרה – אז הם גרמו נזק, אז נשלח אליהם את המשטרה."

(פרופ' אסא כשר, 'ישראל היום', 12.6)

פילוסוף להשכיר

"אסא כשר (77) הוא פרופסור להשכיר. מפעם לפעם שוכר גורם שלטוני את שירותיו כדי שינסח לעובדים תחיתו מערכת כללים התואמת את ציפיותיו. התופעה לא חריגה: כשם שיש עיתונאים להשכיר, משפטנים להשכיר, כלכלנים להשכיר, יש גם פילוסוף להשכיר. ייתכן שיש בעיה אתית בפילוסוף שעובד שוב ושוב בשירותם של הפוליטיקאים – לסקרטס זה לא היה קורה – אבל בקוד האתי שחיבר פרופסור כשר אין לבעיה הזאת זכר."

(נחום ברנע, 'ידיעות אחרונות', 12.6)

דברים בשם אומרם

משרד ממשלתי זעיר והוצאה גדולה

"משרד התפוצות הוא משרד ממשלתי קטן שממעט לתפוס כותרות. אחת הפעמים הנדירות שבהן עורך המשרד פולמוס ציבורי אירעה בסוף השנה שעברה, כשבפריים-טיים של ערוץ 2 שודר משרד יוצא דופן: העיתונאי יואב לימור יצא לארצות-הברית וחזר עם סרט תיעודי נגד התבוללות, שלא טרח להבליט את העובדה שמי שמימן אותו הוא משרד התפוצות, בראשותו של יו"ר הבית-היהודי (ושר החינוך) נפתלי בנט. ממסמכים שנמסרו בעקבות בקשת חופש מידע שהגישה עמותת 'הצלחה' בשיתוף עם 'העין השביעית' עולה כי לא מדובר במקרה נקודתי – אלא במדיניות. המשרד הצדדי של בנט הוציא מאז השנה שעברה קרוב ל-9 מיליון שקל עבור רכישת תוכן וקידומו בשורה של כלי תקשורת ישראלים. בכך הופך המשרד הממשלתי הקטן, שתקציבו הכולל עומד השנה על פחות מ-20 מיליון שקל, לאחד מרוכשי התוכן הגדולים בקרב משרדי הממשלה."

(העין השביעית, 14.6)

ילדים חולי סרטן? קטן עליו!

"ראש הממשלה בנימין נתניהו אינו מתכוון להתערב במשבר במחלקה ההמטו-אונקולוגית בבית החולים הדסה בירושלים. בשיחה עם כתבים אמר נתניהו שהוא לא מתכוון להוביל את הנושא."

('ישראל היום', 18.6)

**מכתבים
למערכת**

שני כתלים לשני העמים

מה שקרוי "מתווה הכותל" הוא אחת מנפלאות הצינונות. ממשלת ישראל דנה לגבי עתיד הכותל עבור אלה שאינם ברובם אזרחי ישראל הנלחמים כדי להתפלל בשטח שאינו חלק מוכר ממדינת ישראל. ומי בין גיבורי הפרשה? יו"ר הסוכנות היהודית, נתן (אנטולי) שרנסקי, שאמר בשבוע שעבר "לפני חמש שנים ביקש ממני ראש הממשלה להוביל מאמץ משותף שיביא לנוסחה מעשית שתשנה את בכותל המערבי, לפי העיקרון: כותל אחד לעם אחד". מעתה יש שני כתלים לשני העמים. מה שביבי לא קיים עם הפלסטינים – השיג לפחות עם הרפורמים. לא רע... נכון?

נ.א.

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל:
zohaderekh@gmail.com
 או לתיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

הפסיקות האחרונות השבות ומזכירות 'מידתיות' בנקיטת צעדים ארגוניים, השאלה הנשאלת היא האם זכות השביתה קיימת בכלל בישראל? התשובה היא שלילית, כמובן.

אפרים דויד

**בעלי עסקים, שרים ופקידים בנירים
נגד שביתה בחברת החשמל**

הנה הימור: ישראל עומדת להגביל הגבלה של ממש את הזכות של עובדים אפילו לנקוט עיצומים שאינם שביתה. קואליציה של בעלי עסקים, שרי הימין והפקידות הבכירה בממשלה חברה לעתירות לבית הדין הגבוה לצדק (בג"צ) כדי לפסוק בעניין. ההימור שלי שזה יצליח, ובגדול. הקיים שנבחר הוא חברת חשמל. זה היה או כאן או ברשות שדות התעופה. בתבונה יוצאת דופן בחרה הממשלה לבחון את זכות השביתה והסנקציות דווקא במונופול החשמל על אף שעל פניו סכנת ניתוק החשמל לא התממשה זה עשרות שנים בעוד שהשבחת טיסות היא עניין כמעט קבוע.

לעובדי חברת חשמל (חח"י) יש סכסוך ממושך עם הנהלת החברה ועם הממשלה שמנסים להכניס שינוי משמעותי בייצור חשמל. מדובר הן בהכנסה למשק של יצרני חשמל פרטיים והן בחובתה של חח"י למכור תחנות כוח לאנשים פרטיים. ועד עובדי החברה לא אוהב את ה"רפורמה" הזו ונוקט עיצומים.

כמקובל במקומותינו כל עיצום מובא לבית הדין לעבודה. כבר שנים שבית הדין הזה מתעסק בזוטות שביתתיות, במקום לשלוח מעסיקים להידבר עם עובדיהם. בית הדין פוסק מה מותר ומה אסור להשבית. לפעמים המעורבות של בית הדין מגיעה אפילו לשעות שבהן מותר להשבית שירות. בית הדין לעבודה הפך עצמו למצמצם זכות שביתה אקטיביסטי. קשה לזכור שביתה שבה מעסיק שפנה לבית הדין לעבודה, לא זכה לסיוע. זה הפך מזמן לבית דין נגד שביתות.

אלא שלא מזמן ארעה "תקלה". בין הדין הארצי לעבודה, הגוף השיפוטי העליון בידינו עבודה, נתן היתר גורף למדי לעובדי חח"י לנקוט עיצומים (אבל ללא פגיעה באספקת חשמל) במסגרת מאבקם נגד השינויים המוצעים במשק החשמל. ככל הנראה משום שבית הדין ידע שהעיצומים לא יגיעו לכדי הפסקת חשמל.

תבונת הממשלה בבחירת חח"י כיעד לבחינת זכות השביתה ברורה. הממשלה לא מסתכנת שהמאבק יגיע לצרכנים. זה עשרות שנים שעובדי חח"י לא הורידו את השלטר. כל הוויכוח על משק החשמל מתנהל כשהציבור לא מבין – בביתו ובעסקו – על מה מדובר. עובדי חח"י חשבו כי עיצומיהם – שכאמור לא הגיעו להפסקת חשמל – יביאו להם דעת קהל אוהדת או ניטרלית. הם קיבלו דעת קהל אדישה.

מי שמנהל סכסוכי עבודה כאשר עורכי דין הם כלי הנשק העיקרי שלו – מועד להפסד. בניגוד לסכסוך בנמל התעופה שבו הממשלה נתפסת כחסרת שליטה מול עובדים שובתים, בחח"י הכל מסתובב בתחום המשפט, מעבר להשגתו של האדם הרגיל.

מכאן ההימור שלי שעובדי חח"י יפסידו בבג"צ – ובגדול. זכות העיצומים תוגבל למשעול צר מאוד.

גדעון עשת

חלק מתהליך הפרטה בישראל

מגבילים את

זכות השביתה

עובדי חברת החשמל רשאים לשבות בשל הפרטה החלקית של מערכת ייצור החשמל – קבע (29.6) נשיא בית הדין הארצי לעבודה, יגאל פליטמן. זאת על רקע העיצומים שנוקטים העובדים הכוללים אי-גביית תשלומים מהציבור עבור צריכת החשמל. כבר בפסיקה קודמת (4.5), כתב פליטמן שקיום שביתה מותנה ב"מידתיות ואופן מימוש".

פליטמן דחה בשבוע שעבר את בקשות הנהלת החברה ועובדיה לערער על החלטות של בית הדין האזורי לעבודה בחיפה. החלטה אחת התירה לעובדים לשבות והאחרת אסרה עליהם לשבש תשלומים לספקי החברה. השופט הוסיף, כי אין מדובר במקרה נדיר בו יש מקום להתערבות של ערכאת הערעור בהחלטות ביניים של הערכאה הדיונית.

מעבר לכך הבהיר פליטמן, כי כאשר קיימת סכנה מוחשית למקום העבודה או לתנאי ההעסקה – רשאים העובדים לשבות. כך היה ברשות השידור, כך היה בחיפה כימיקלים וכך הוא בחברת החשמל, כאשר ברור שהוצאת חלק ניכר מן הייצור לידיים פרטיות תשפיע על תנאי ההעסקה. עוד הוא שב ומדגיש את "חובת ההיוועצות של המעסיק בעובדיו לפני ביצוע שינויים מהותיים – חובה החלה גם על המדינה בכובעה כמעסיק (ובמקרה הנדון, כבעלת השליטה בחברת החשמל). דבר לא ייגרע ממשילותה, שאינה ללא מיצרים, אם תקיים חובה זו".

לגבי היקף השביתה אומר פליטמן, כי עובדי חברת החשמל מחזיקים את השלטר של המדינה ו"אינם יכולים להורידו עליה". הוא הדגיש עוד: "זכות השביתה שהותרה אינה לעולם עומדת, אלא היא תלויה נסיבות ונבחנת מעת לעת גם על-פי התנהלות הצדדים לסכסוך". במילים אחרות: מדובר בזכות שביתה מותנית.

ובכל זאת, מדובר בפתח לתקווה שניתן לעובדים, בשונה ממקרה המאבק בנמלים נגד הפרטה. יש הסבורים שפתח זה ייסגר במהירות, כפי שסבור הפרשן הכלכלי הוותיק גדעון עשת ("ידיעות אחרונות" לשעבר) בטור שפרסם לאחרונה. בבלוג שלו – ושחלקים ממנו מתפרסמים במסגרת בעמוד זה. אין לשכוח שמליאת הכנסת אישרה לפני שלוש שנים את הצעת החוק של יו"ר סיעת הבית היהודי דאז, ח"כ איילת שקד, ושרת המשפטים דהיום, שביקשה "לאסור על שביתות פוליטיות במשק". יחד עם שקד חתום על ההצעה גם חבר הכנסת עופר שלח מ"יש עתיד".

בדברי ההסבר לחוק נאמר: "הצעת החוק מבקשת לעגן בחקיקה את פסקת בית המשפט העליון בנושא, ולקבוע כי בניגוד לשביתות שתכליתן להגן על העובדים או על הארגון שימשיכו להתאפשר, שביתות המבקשות למנוע שינוי מבני במשק המדינה בלי שיש בו השפעה ישירה על תנאי העובדים – ייאסרו".

כבר בגיליון קודם של "זו הדרך" (מס' 18, 15.5) שאלנו: "בהיעדר חוקה בישראל או חוק יסוד המסדר את זכות השביתה כזכות בסיסית של כל ציבור עובדים, ובעקבות

כולו, והעלה את בקשתם של תושבי הכפרים העקורים מאז 1948 איקרית ובירעם לחזור לכפריהם, כפי שהמדינה התחייבה בפניהם שוב ושוב לאורך השנים. בנוסף דנו בסוגית מניעת איחוד המשפחות שמונעת ממשפחות פלסטיניות לחיות יחד חיים של כבוד.

ח"כ עודה העניק לאפיפיור ציור של הציירת הנצרית, אריג' לאון, שבו נראית מרים הקדושה פורמת הקשרים מעל לכנסיית הבשורה בנצרת, על רקע הנוף הגלילי של האזור.

חד"ש פינת

הוותיקן

איימן עודה ביקר במרכז הכנסייה הקתולית והעביר לאפיפיור ציור של אמנית פלסטינית

יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ איימן עודה (חד"ש), ערך בשבוע שעבר (28.6) סדרת פגישות בוותיקן. הביקור החל

עו"סים בסכנת פיטורים

ח"כ חנין קרא להוסיף 2,000 תקנים

בדיון דחוף של ועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת (26.6) שעסק בפיטורים הצפויים של 250 עובדים סוציאליים המטפלים בקשישים, הסכימו משרדי האוצר והרווחה, המוסד לביטוח לאומי והמרכז לשלטון מקומי, לבקשתה של מ"מ יו"ר הוועדה, ח"כ טלי פלוסקוב (כולנו), לפתוח במשא ומתן אינטנסיבי בן שלושה שבועות לצורך מציאת פתרון לסוגיה.

יו"ר איגוד העובדים הסוציאליים, צפרא דוויק: "לא הלכנו לאוניברסיטה כדי לבקר בבתי קשישים ולעשות צ'ק ליסט' אם יש אוכל במקרה. אנחנו אמורים לבצע עבודה טיפולית, ואנחנו עושים אלף דברים אחרים. כל הזמן מעמיסים עלינו עוד ועוד. תביאו תקנים – נעשה. לא תביאו – לא נעשה". ח"כ

דב חנין (חד"ש, הרשימה המשותפת) הדגיש בדיון: "אין לפטר ולו עובד סוציאלי אחד. דרושים עוד אלפיים תקנים כאלה בדחיפות".

יצוין שכמאה עובדים סוציאליים המטפלים בקשישים הפגינו ביום הדיון בכנסת מול משרד האוצר בירושלים. העובדים קראו "לא ניתן להפקיר את הזקן" ו"אל תשליכנו לעת זקנה". היו"ר דוויק אמרה כי "כל הדרך לירושלים היו שלטים של כחלון – נטו משפחה, נטו צעירים, נטו נוער, אבל לא היה שלט אחד אפילו של נטו קשישים. זו הוכחה נוספת להפקרת האוצר את הקשישים המשאירה אותם מבלי טיפול סוציאלי". יצוין שאיגוד העו"סים הכריז על סכסוך עבודה ואף התכוון לפתוח בשביתה. בעקבות הסיכום שהתקבל בכנסת, הוחלט לדחות את השביתה עד למיצוי המשא-ומתן.

האפיפיור פרנציסקוס ויו"ר הרשימה המשותפת ח"כ איימן עודה

ניתן לקבל את "זו הדרך" מדי שבוע בדואר אלקטרוני או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לנסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205, תל-אביב, מיקוד 6126102

במפגש עם האפיפיור פרנציסקוס, ולאחר מכן קיים עודה פגישות עם מזכיר המדינה, הקרדינל פייטרו פארולין, ועם ראש המועצה האפיפיורית לכנסיות המזרחיות, הקרדינל לאונרדו סנדריו.

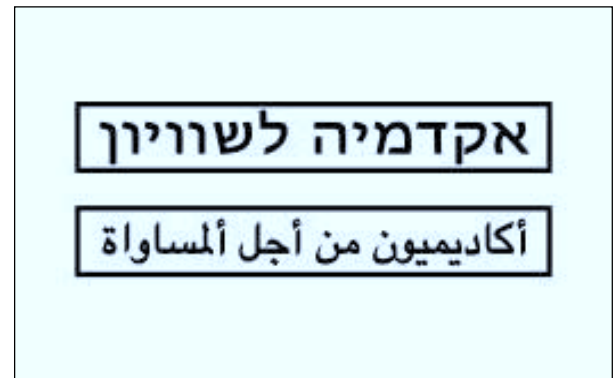
ח"כ עודה העביר לאפיפיור מזכר פנייה לוותיקן העוסק בהיסטוריה ובמעמד של האזרחים הערבים בישראל ובמאבק של הציבור הערבי למען שוויון, דמוקרטיה ושלוש. המזכר עסק בין היתר במצבם של בתי הספר הכנסייתיים, שתמיד נחשבו מהטובים במדינה וחינכו דורות של תלמידים ותלמידות בני כל הדתות, אך נקלעו בשנים האחרונות למצוקה תקציבית קשה הנובעת מתת תקצוב ומאפליה ממשלתית.

בפגישה עם מזכיר המדינה, הקרדינל פייטרו פארולין, נידונו סוגיות מדיניות ופוליטיות. ח"כ עודה דיבר על הדחיפות בסיום הכיבוש והחשיבות של הסכם שלום לאזור

לקראת הכנס השנתי של 'אקדמיה לשוויון':

נערכים למאבק ב'קוד האתי' במוסדות להשכלה גבוהה

מאות אנשי הסגל הבכיר והזוטר באוניברסיטאות ובמכללות קיבלו בשבוע שעבר עלון להתארגנות ומידע לקראת אספת החברים השנייה של אקדמיה לשוויון. לאחר שסמינר הקיבוצים ביטל את ההזמנה לחדרים לאירוע (החלה הפעלתו של ה"קוד האתי" טרם אישורו), הוחלט לקיים את הכנס ביום חמישי 27 ביולי בין השעות 16:30 ל-20:30 בבית הספר מנשר (דוד חכמי 18, תל-אביב) האסיפה פתוחה לחברי ארגון המרצים מהשמאל ולמתעניינים.

מאקדמיה לשוויון נמסר כי "האספה השנתית היא אירוע חשוב ביותר בעיצוב הזהות, המיקוד והפעולה שלנו כארגון. בקרב אקדמאים, פיתוח היכולת להסכים, לשתף פעולה, ולפעול יחד אינה עניין של מה בכך, ומטרת האסיפה היא לפתח יכולת זו. האספה השנתית השנייה עומדת בסימן של המשך התרחבות: אנחנו כבר למעלה מ-350 חברים. השנה עסקנו בסוגיות מרובות ומגוונות; למשל, רק לאחרונה הרעישה הצעת 'הקוד האתי' של בנט וכשר את הקהילה האקדמית בישראל, ובימים אלו פרשת חטופי תימן המזרח והבלקן מעוררת דיון סוער. אלה שתי דוגמאות לצורך שלנו לבחון את פוטנציאל ההשפעה שלנו, ולאמץ דרכי פעולה שיאפשרו לנו להשיג מטרות קונקרטיות. להערכתנו, בשנים הקרובות לא תיפסקנה ההתקפות על מרחבי השוויון והחופש שנתרו באקדמיה הישראלית. זוהי סיבה חשובה, אם לא יחידה, לטפח בקרבנו ערנות, מעורבות ויעילות". כמו כן, במסגרת האסיפה השנתית ייבחר הוועד, המנהל את הארגון בין האספות השנתיות.

בין הסדנאות הרבות שיתקיימו במסגרת הכנס השנתי: "פרקטיקה של בניית קהילה והתארגנות", "פיתוח אסטרטגיה לאקדמיה לשוויון בנושא אלימות מגדרית במרחב האקדמי", "אסטרטגיה: שמאל מתעורר בעולם – ובישראל?", "אסטרטגיה לאקדמיה לשוויון: זירות פעולה", "אקדמיה ופוליטיקה", "מה עושה הניאו-ליברליזם האקדמי לפריפריה האקדמית?" ו"אפליה והדרה באקדמיה - האם יש בסיס למאבק משותף של קבוצות שונות?".

קורס באוניברסיטת תל-אביב: וואחד על אחד

לקראת סוף שנת הלימודים, תלמידות ותלמידי הקורס "וואחד על אחד" קיימו אירוע המסכם את פעילות הקורס – פרויקט המדגים כיצד ידע אקדמי בכלל, וסוציולוגי בפרט, יכול להיות מתורגם לעשייה ולשינוי חברתי. ניהלה את הפרויקט שלי תיק, סטודנטית לתואר שני בחוג ויוזמת הקורס. הקורס נערך מזה שנתיים בהנחייתם המשותפת של ד"ר סמדר שרון והדוקטורנט שרף חסאן במסגרת החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה באוניברסיטת תל-אביב. הקורס עוסק בנושאים מרכזיים הנוגעים לחיים במרחב הגיאוגרפי המשותף של שתי הקבוצות הלאומיות, בניית סוגיות חברתיות ותרבותיות של כל קבוצה בנפרד ובקשר שבין חוויות החיים של יהודים וערבים בארץ לבין סוגיות כלליות בסוציולוגיה פוליטית, אי שוויון חברתי ופוליטיקה של מרחב.

בקורס משתתפים כ-20 סטודנטים ערבים וכ-20 סטודנטים יהודים מהחוג לסוציולוגיה, מהפקולטה למשפטים ומחוגים נוספים. השנה נערך הקורס בשיתוף פעולה עם היחידה למעורבות חברתית בדיקנאט הסטודנטים. ד"ר שרון סיפרה ל"זו הדרך": "השנה הופתענו ממספר המשתתפים הרב ביום בו הצגנו את האירוע המסכם. במסגרתו הוקמו דוכנים ובהם הודגם הייצוג התקשורתי של נושאים חשובים ורגישים כגון רצח נשים, חינוך דו-לשוני, פינוי ההתנחלות עמונה מול הרס הבתים בכפר הערבי הבדואי הלא-מוכר אום אל-חיראן, חוק הלאום, שריפות בכרמל, מעמד הדרוזים ועוד". כמו כן התקיימו במהלך האירוע דיונים, הגרלות נושאות פרסים וחיידונים והוקרנו סרטים.

בקיץ 2015, יותר מחמישים אקדמאים ואקדמאיות מכל הארץ ומחו"ל, ממגוון דיסציפלינות, אוניברסיטאות ומכללות התכנסו לדון בשאלות בוערות, כגון: "איך אנו רואים את עתידה של מערכת ההשכלה הגבוהה? כיצד נעמיד את אי-השוויון על סדר היום של ההשכלה הגבוהה? האם ניתן לפעול בסולידריות בתנאים הקיימים? האם נוכל לפעול בסולידריות עם האקדמיה הפלסטינית ולהתנגד למעורבות האקדמיה הישראלית בכיבוש? מה עושים מול תופעות של השתקה והתנכלות על בסיס דעות פוליטיות?" מאז יולי 2015 התגבשו המשתתפים לקבוצת פעילים תוססת בארץ ובחו"ל. אשתקד נערך הכנס הראשון של אקדמיה לשוויון בהשתתפותם של כ-150 מרצות ומרצים.

בכנסת יתקיים יום השפה הערבית

יום השפה הערבית ייערך בכנסת ביום שלישי, 11 ביולי, ביוזמת ח"כ יוסף ג'בארין (חד"ש, הרשימה המשותפת). היום יתחיל בשעה 9:00 ויארך עד שעות אחר הצהריים. במהלך היום ידונו הוועדות השונות בכנסת בשפה הערבית ובמקומה בזיקה לנושא הוועדה כגון חינוך, תחבורה, עבודה, רווחה ובריאות. נוסף לאירועים במהלך היום בכנסת, פורסמה עצומה מקוונת. את העצומה יצג חבר הכנסת ג'בארין במהלך הדיון. ניתן לחתום על העצומה בכתובת:

www.atzuma.co.il/arablanguag

לאחר השגת עצמאותה (1947), עלתה בהודו לשלטון 'מפלגת הקונגרס' החילונית (גנדי ונהרו) שקבלה את 'חלוקה' ואת פקיסטן כעובדה. גנדי נרצח בשל כך בידי קנאים לאומיים-דתיים הינדואיסטים (בדומה לרצח רבין). הודו, שהוקמה על בסיס חוקה חילונית דמוקרטית, התנגדה לחלוקה בפלשתינה ולהקמת ישראל כמדינה על בסיס דת (גם פקיסטן נתפסת בהודו כמדינה על בסיס דת). אמנם הודו הכירה דה-פקטו בישראל אך לא פתחה בה שגרירות עד 1992, אחרי קריסת הגוש הסובייטי. הודו תחת מפלגת הקונגרס, הייתה ממקימות גוש המדינות הבלתי מזוהות בתקופת המלחמה הקרה. הודו הייתה המדינה הלא ערבית הראשונה שהכירה באש"ף ושתמכה בהקמת מדינה פלסטינית עצמאית. אך תחת שלטון מודי משנה הודו את הצבעותיה באו"ם ונמנעת מגינוי של ישראל.

הודיות אינטגרלית

דווקא התנועה הלאומית-דתית ההינדית תמכה בצינורות. RSS, 'ארגון המתנדבים הלאומי', שנוסד ב-1925, הוא תנועה חברתית הדוגלת באידיאולוגיה של 'הינדוטבה' (הודיות אינטגרלית): כדת, גזע, תרבות, זהות ולאומיות, ושמטרתה הנכספת היא 'אומה הינדית' (HINDU RASHTRA). תנועה זו היא אנטי-מוסלמית קיצונית ומתייחסת בשנאה למוסלמים אורחי הודו (שמשקלם כ-14% - יותר מכל אוכלוסיית פקיסטן!). ל-RSS נראטיב של התנגדות היסטורית לכיבוש המוסלמי של הודו, להתאסלמות חלק מהאוכלוסייה, למורשת התרבותית האיסלאמית (מונותאיזם ושחרור משיטת הקסטות) וגם להשפעה הנוצרית ולהתנצרות בהודו. RSS הקימה תנועות נוער, מיליציות אלימות ותשתית ארגונית חינוכית המונית המגייסת בעיקר מקרב העניים בקסטות הנמוכות (למרות שהתנועה בעד חיווק הקסטות). בסביבה זו קמה ב-1951 BJP ('מפלגת העם ההודית') שצמחה למפלגת האופוזיציה העיקרית. ב-1977 החליפה BJP בשלטון את מפלגת הקונגרס שהסתאבה (כמו 'המהפך' אצלנו). מאז 2014 BJP היא המפלגה הגדולה בהודו. רבים חוששים שאם המפלגה תתבסס בעוד כמה מדינות בהודו, היא תרכיב בשנים הקרובות ממשלה חד-מפלגתית, שתנה את החוקה ותחסל את הדמוקרטיה. מבחינה מעמדית BJP היא מפלגת תאגידי הענק, דוגלת בעידוד ההון ונוקטת מדיניות ניאו-ליברלית קיצונית. במדיניות החוץ היא מנסה לאזן את יחסיה עם העולם המוסלמי, בו היא תלויה מבחינת אספקת אנרגיה ותעסוקה של מיליוני הודים במדינות מוסלמיות, לבין פוליטיקה של שנאת איסלאם בבית.

הודו היא אחד השווקים המתפתחים והצמיחה בה בשנים האחרונות עולה אף על הצמיחה הסינית (יותר מ-7% בשנה). מבחינת ישראל הודו היא שוק עצום, כבר היום, הודו היא יעד הייצוא ה-9 בגודלו מישראל. ויעד הייצוא מספר 1 לתעשיית הנשק הישראלית, שמעבירה להודים טכנולוגיות משוכללות שאף מדינה אחרת לא מוכנה למכור להם. שתי המדינות נמצאות כיום במו"מ על כינון הסכם סחר משותף. בחמש השנים האחרונות הייתה הודו 'בואנית הנשק הגדולה בעולם (13%) ולפי 'מכון סטוקהולם לחקר השלום' (SIPRI) היא מייבאת מרוסיה (68%), ארה"ב (14%) ומישראל (7.2%). לאחרונה גוברת התחרות של ארה"ב מול ישראל בייצוא נשק להודו. ישראל מייצאת להודו גם בתחומים אחרים: חקלאות ומים, לווייני תקשורת, בריאות ומחקר מדעי. הביקור של מודי צפוי לחזק את המחנה הריאקציוני בעולם ולא ישרת את האינטרס של עמי הודו וישראל בדמוקרטיה, שלום, שגשוג ושמירת זכויות האדם ובהנהגה דמוקרטית יותר ונאורה יותר.

מודי ונתניהו בעת הוועידה בפאריס ב-2015 (צילום: עמוס בן גרשום, לע"מ)

אותה שנה

ביקור ראש ממשלת הודו נרנדרה מודי בישראל מבליט את קווי הדמיון בין לאומנות הינדית לימין הישראלי

מאת אבישי ארליך

הודו היא אחת המדינות החשובות בעולם: השנייה בגודל האוכלוסייה (1.3 מיליארד) והשלישית בגודל הכלכלה. הישראלים אוהבים את הודו ותרבותה המגוונת ונוהרים אליה בהמוניהם. ב-4 ביולי החל בישראל ביקור בן 3 ימים של ראש ממשלת הודו נרנדרה מודי. הביקור הוא היסטורי – זו הפעם הראשונה שראש ממשלה הודי מבקר בישראל. הביקור מציין גם 25 שנים לכינון היחסים הדיפלומטיים בין שתי המדינות. ובכל זאת, ולמרות הידידות והערכה לעם ההודי הגדול, נראה שאין התלהבות עממית בישראל לקבל את פני נרנדרה מודי, כשם שבארצות רבות אין התלהבות מביקור של נתניהו. שניהם דמויות ימין קיצוני אייקוניות המטיפות לשנאה.

נרנדרה מודי (67) צמח מנעורו בארגונים האלימים של התנועה הלאומית-הדתית ההינדית (RSS). אין יודעים הרבה על אודותיו לפני שהוצנח בידי תנועתו לתפקיד השר הראשי של מדינת גוג'אראט במערב הודו, המדינה המתועשת ביותר בהודו (בהודו 29 מדינות). ב-2014 נבחר לראש ממשלת הודו כולה. במשך 9 שנים נאסרה כניסתו לארה"ב בגלל חלקן בליכוי שנאה בינעדתית והשתתפותו ב-2002 בפוגרומים בגוג'אראט, במהלכם נהרגו למעלה מ-1000 מוסלמים והינדים. אובמה קיבל אותו לביקור בלתי רשמי ורק טראמפ נתן לו הכשר מלא. הוא מגיע אלינו הישר מביקור אצל חברו טראמפ.

מורשת משותפת

יש דמיון בין ההיסטוריה המודרנית של הודו וישראל. שתיהן נוצרו במסגרת קריסת האימפריה הבריטית. יציאת הבריטים הובילה למלחמת אזרחים אכזרית בהודו, להגירה ולפליטות של מיליונים ול'חלוקה' מדינית (הודו ופקיסטן). בשתי הארצות התנגדה קהילת הרוב ל'חלוקה'. הודו ופקיסטן מטפחות איבה מתמשכת שהתלקחה כבר לפחות ארבע פעמים, למלחמות גדולות. המצב בקשמיר, מדינה בעלת רוב מוסלמי בצפון מערב הודו, דומה למצב בשטחים הפלסטיניים. הודו שולטת באמצעות ממשל צבאי על אוכלוסייה שמבקשת, ברובה, לפרוש מהודו.

השלטון. הספר מבטא רוח קולקטיבית של בנייה של משהו חדש, מתוך קיום נוגע ללב של "אחרי המלחמה", שבו כל יצירה חדשה מלווה במלנוכליה, אך גם באופטימיות של מי שעבר כבר את הגרוע מכל.

רוח זו נוכחת במלוא עוצמתה בתיאורים הארוכים והמבלבלים של העבודה במכרה ובמפעל. אף על פי שקשה לעקוב אחר התיאורים הטכניים, אלה הם הקטעים היפים ביותר בספר – לדוגמה, הרגע שבו כריסטיאן קליינשמידט, בן לפרופסור בורגני שהלך, מפוחד, לעבוד במכרה מפני ששערי האוניברסיטה נסגרו בפניו לטובת בני פרולטרים, מגלה את חדות העבודה: "הוא תפס את המכניקה של גופו, תפס את תנועת ההמרה ממנוחה למאמץ וחוזר חלילה, את החילופין שבין מתח לאיפוק. הוא פיזר את העומס באופן שיטתי ולא כילה את כוחותיו. הוא סיגל לו קצב שאותו לא יצר יש מאין, קצב שפעם בתוכו, או בינו לבין ההר ובין המכונה. הוא עבד".

פועלים במרכז

מלבד כריסטיאן, הדמויות המרכזיות ביותר הן פטר לווה, הרמן פישר ובתו רות. לווה, בן דמותו של ברויניג – פרחח ורודף נשים צעיר מבית שבור – מגיע לעבוד במכרה, נקלע לקטטות, מתאהב בנשים ומוצא את עצמו באשפוז מתמשך ומאוחר יותר אף בבית כלא. הוא מייצג את הדור שגדל בשנות המלחמה והגיע לבגרות בסביבה עוינת, מבלבלת וחסרת וודאות. המגנון החברתי של המדינה הסוציאליסטית ושל תעשיותיה לא מסוגל לטפל בו, ומזלו הרע מוסיף להפיל אותו למרות כוונותיו הטובות.

מנגד, את המסד מייצגים הרמן פישר ובתו רות. פישר הוא מנהל עבודה במכרה העופרות והוא מבטא אידיאל של איש מפלגה מסור ונאמן, שפועל בשיקול דעת ובהתחשבות בעובדים. רות, שעובדת במפעל הנייר, מתקדמת בתושייה לתפקידים שלפני כן רק גברים החזיקו בהם, מונעת מכוח הזדהותה הפוליטית עם המפלגה. היא גם מתאהבת בפקיד נאמן, שנשלח מברלין לנהל את כוח האדם במפעל, ושתומך במאבקה לעמדה שווה

במפעל.

ניכר כי כישרונו של ברויניג לדרמה בולט כאשר הוא מתאר צעירים הנמצאים בקונפליקט עם המערכות שבהן הם מצויים, כמו לווה וקליינשמידט, בעוד תיאורו של הפיזרים עדין ומרומז יותר.

עבודה שלא נשלמה

ספרו של ברויניג, על כל מעלותיו, הוא יצירה שלא נשלמה. איכותו וסגנונו אינם אחידים. אחרי פתיחה אוחת ומרשימה המתרכזת בחיי הפועלים, מופיע קו עלילה המתרחש בגרמניה המערבית, שנראה כמו טיוטת סיפור מגומגמת שהוכנסה לספר בטעות. גם הדמויות וקווי העלילה החזקים ברומן לא מפותחים די הצורך, ונראה כי אורכו הצנוע יחסית (310 עמודים בעברית) אינו הולם את שאיפותיו האפיות. ואולם, ברויניג הוא ללא ספק סופר מוכשר וייחודי, שכותב ספרות המתייחסת באהבה ובכבוד לאדם העובד. הפרוזה שלו, המשייטת בין תודעות הדמויות השונות, משרתת היטב את האידיאולוגיה הסוציאליסטית: הדובר שמבטא את הדעות בספר במונולוגים ארוכים אינו תמיד ברור. זה לא הסובייקט הקבוע, ולא ברויניג, כי אם קולו של האדם הגרמני במזרח בעת ההיא – הכללי, הקולקטיבי. חבל כל כך שהסוציאליזם הקיים באמת לא ידע לשמור על הקול הייחודי של ברויניג.

מדכדך ואופטימי

ספרות סוציאליסטית בימיה הראשונים של גרמניה המזרחית

מאת נמרוד פלשנברג

ספרו של הסופר המזרח גרמני ורנר ברויניג (1934 – 1976), "יריד השעשועים", שגרסה מקוצרת שלו ראתה אור לאחרונה בתרגומו המצויין של חנן אלשטיין לעברית (הוצאות קרן וליברוס), נכתב בשנות השישים, אך פורסם לראשונה בגרמנית רק בשנת 2007. ברויניג, בן למשפחה פרולטרית שהידרדר לפשע בנעוריו אך השתקם והפך לחבר מפלגה פעיל, פרסם בזמן אמת פרק אחד בלבד מהרומן המונומנטלי.

ביקורת קשה מצד הנהגת הרפובליקה הדמוקרטית הגרמנית שברה את רוחו של הסופר הסוציאליסט הצעיר והוא החליט לגנוז את היצירה. לאחר מכן התמכר לאלכוהול ומת בגיל צעיר.

סיפור חייו המקצועיים של ברויניג מסקרן במיוחד בשל האירוניה העמוקה שבו. ברויניג לא היה דיסידנט ולא מתנגד משטר, כי אם סוציאליסט נלהב שניסה לפתח את הגרסה הגרמנית של הריאליזם הסוציאליסטי; הוא היה פועל במפעל נייר ושאף לתאר את חיי הפועלים בחברה הסוציאליסטית החדשה, אך לבסוף הוקע כמי שמבטא "עמדות אידיאולוגיות שגויות".

גרמניה של אחרי המלחמה

ספרו של ברויניג, בעל ממדים אפיים, נפרש מהקמת גרמניה המזרחית ב-1949 עד למרד הפועלים במדינה הקטנה ביוני 1953, שדוכא במהירות. הרומן עוקב אחרי חייהן של דמויות רבות – פועלים, אקטיביסטים ופקידים, שחייהם קשורים במכרה "ויסמוט" לעופרות אורניום (מוסד מרכזי בפיתוח תוכנית האטום הסובייטית) ובמפעל הנייר הסמוך אליו, בהרי הארץ בסקסוניה.

תיאור אורח חייהם של הכורים בעיירה שבה הם מבלים בשעות הפנאי נע בין אפרוריות לחסד אנושי בסגנון כתיבה מעורפל ועכור. בינות לכיעור ולטינופת של ויסמוט, גיבורי הספר שותים, מתווכחים, מספרים בדיחות גסות, רוקדים, מחזרים אחרי נשים ומעלים זיכרונות מהמלחמה. ברויניג לא מייפה את העולם הסוציאליסטי המתחדש. הוא מתייחס בכנות ריאליסטית לפריבילגיות ולהתנשאות של חברי המפלגה, לתנאי העבודה הקשים במכרה ולדרישות המחמירות של המנהלים. הפוליטיקה הקונקרטית והמורכבת של המדינה החדשה, שמתגבשת כל העת ביחס למדינה השכנה ממערב ולכוח פיתויה, מתגלה בדיאלוגים. גם נוכחותו של העבר הנאצי ושל שרידיו המשמעותיים נוכחת בכול ומליטה את ההתרחשויות בדוק של אפלה.

ואולם, ברויניג עושה חסד עם כל הדמויות, על חייהן הקשים, ולא מייחס כוונות זדון לאף אחד מנציגי המפלגה או

נגד הכיבוש באו"ם

לצידה של ח"כ תומא-סלימאן הופיע פרופ' שלמה בן-עמי, בעבר שר החוץ של ישראל, יחד עם חבר הוועד המרכזי של פת"ח סאיב עריקאת, השגריר הפלסטיני לאו"ם נאסר אל-קידווה, ומנכ"ל בצלם חגי אלעד.

אלעד אמר בכנס כי מבחינת ממשלת ישראל "פלסטינים שמתנגדים לכיבוש הם טרוריסטים, ישראלים שמתנגדים לכיבוש הם בוגדים והקהילה הבינלאומית שמתנגדת לכיבוש היא בוודאי אנטישמית". אלעד הוסיף כי "הממשלה הישראלית מוכנה לערער את המאבק באנטישמיות האמיתית כדי לשמר את הכיבוש עם מינימום השלכות מצד הזירה הבינלאומית". עוד אמר כי החברות במועצת הביטחון של האו"ם לא לוקחות את החלטה 2334 נגד ההתנחלויות ברצינות, וכך גם ישראל. הוא קרא "להעניק להחלטה משמעות בהקדם".

ח"כ תומא-סלימאן מחוץ למטה האו"ם בניו יורק (צילום: זו הדרך)

שחורה הסרבנית עתליה בן אבא

סרבנית הכיבוש עתליה בן-אבא שוחררה (27.6) מהכלא הצבאי אחרי 110 ימי מחבוש בהליך מהיר מהרגיל. בן-אבא הועלתה לוועדת אי התאמה, שם קיבלה הודעה בדבר שחרורה לאלתר וקיבלה פטור סופי משירות צבאי. עם שחרורה מסרה בן-אבא: "הצבא יכול לקרוא לפטור שנתן לי בכל שם שירצה, אך הלכה למעשה זהו פטור שניתן לי מתוקף סירובי הפשוט להשתתף במערכת הפועלת באמצעים אלימים לדיכוי של עם אחר, ומשליטה עליו כיבוש כבר 50 שנים".

הרצאה: בתוך השמאל האמריקאי

ביום ה', 6 ביולי, בשעה 20:00, יתקיים בגדה השמאלית (אחד העם 70, ת"א) אירוע עם צ'רלס לנצ'נר, מנהל מדיה בקמפיינים שונים בשמאל האמריקאי על ההתארגנות הספונסרית של תנועת המחאה ההמונית ב-2011, על הזעזוע שספגה המערכת בקמפיין של ברני סנדרס, על המאבקים הנוכחיים נגד דונלד טראמפ ועל מצב המפלגה הדמוקרטית. לנצ'נר, בעבר פעיל חד"ש וכעת תושב ארה"ב, יתייחס גם על הפרספקטיבות שנפתחו בפני השמאל האמריקאי בעידן הנשיא הימני טראמפ. ינחה: עמרי עברון.

ח"כ עאיידה תומא-סלימאן (חד"ש, הרשימה המשותפת) נאמה (30.6) בכנס בנושא "50 שנה לכיבוש" שנערך במטה האו"ם בניו יורק. "על הקהילה הבינלאומית להתערב ולהפעיל לחץ על ישראל" אמרה תומא-סלימאן והוסיפה: "עלינו לזכור שעל פי החוק הבינלאומי לעם תחת כיבוש עומדת הזכות להתנגד לכיבוש. הכיבוש לא יסתיים כל עוד הכובש לא משלם מחיר על הפרות זכויות אדם ועל שלילת החירות של העם הפלסטיני". לדבריה, משא ומתן מדיני הוא חשוב, אך "אסור לו להפוך למטרה בפני עצמה". כמו כן, היא טענה כי ארצות הברית אינה מתווך אובייקטיבי.

לדברי ח"כ תומא-סלימאן "החלון לפתרון שתי המדינות הולך ומצטמצם, אך האלטרנטיבה אינה מדינה אחת דמוקרטית". לדבריה "כבר היום אנו חיים במציאות של מדינה אחת, אבל זו לא מדינה שמעניקה זכויות שוות לשני העמים תחת שלטונה. כדי להשאיר בחיים את האפשרות של פתרון שתי המדינות, על הקהילה הבינלאומית להפעיל לחץ משמעותי על ישראל". "הכיבוש הוא אסון בשביל הפלסטינים בשטחים הכבושים, אך הוא גם אסון לכל מי שרוצות לראות דמוקרטיה וצדק חברתי משני צדי הקו הירוק. ישראל מפתחת סימנים ברורים של אפרטהייד, לא תיתכן דמוקרטיה עם כיבוש. לא ייתכן צדק חברתי עם דיכוי של עם שלם", הדגישה.

מועדון קולנוע בגדה השמאלית

מכתב לטייס הסרבן וסרטים אחרים - אכרם זענתי

(2013, לבנון (וידאו ארט)

אחרי ההקרנה תתקיים שיחה בין **אבי מוגרבי** לטייס הסרבן **חגי תמיר** שנתן השראה לסרט

מוצ"ש, 1 ביולי, 20:00, אחד העם 70, תל אביב

עומדים ביחד, לוחמים לשלום

צעדת החופש הישראלית פלסטינית

יום ו', 7 ביולי, 13:30, מחסום המנהרות

הסעות:

מירושלים (גן הפעמון) ב-12:30

תל אביב (רכבת מרכז) ב-11:45